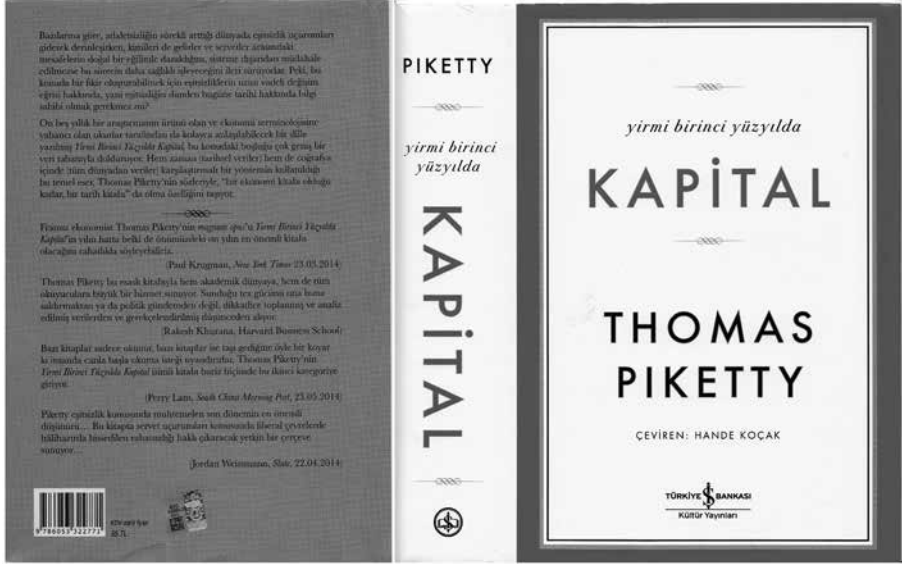

GELİR DAĞILIMI ADALETSİZLİĞİNE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI: YİRMİ BİRİNCİ YÜZYILDA KAPİTAL

Thomas Piketty, Çev. Hande Koçak, *Yirmi Birinci Yüzyılda Kapital*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2014, 742 s. (ISBN: 978-605-332-277-1)

Ebru BİLGİN*

Özgün ismi “LE CAPITAL AU XXIe SIECLE” olan ve Fransızca olarak 2013’te, İngilizce olarak 2014’te Fransız iktisatçı Thomas Piketty tarafından yayınlanan eser Hande Koçak tarafından Türkçe’ye kazandırılarak Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları tarafından 2014 yılında yayınlanmıştır. Eser on beş yıllık (1998-2013) bir araştırmanın ürünüdür. İsmiyle Karl Marx’ın “Das Kapital” eserini çağırırsa da eserde Marx’ a çok az değinilmiş; yazar’ın 5 Mayıs 2014 tarihinde New Republic Dergisi’nde yayımlanan röportajında Marx’ın kitabı üzerindeki etkileri sorulduğunda Das Kapital’i gerçekten okumayı başaramadığını ifade etmiştir.

Dört kısım ve on altı bölümden oluşan eserin birinci kısmı “Gelir ve Sermaye” ana başlıklı temel kavramların sunulduğu “Gelir ve Üretim” ve nüfusun ve üretimin sanayi devriminden günümüze geçirdiği değişikliklerin analiz edildiği

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, ebru-bilgin@gmail.com.

“Büyüme: Yanılsamalar ve Gerçekler” başlıklı iki bölümden; ikinci kısım “Sermaye/ Gelir Oranının Dinamikleri” ana başlıklı sermayenin 18. Yüzyıl’dan itibaren geçirdiği değişimlerin sunulduğu “Sermayenin Biçim Değiştirmesi” ve Almanya ve Amerika’nın durumlarının incelendiği “Yaşlı Avrupa’dan Yeni Dünya’ya” ve dünyanın analiz edilmeye çalışıldığı “Uzun Dönemde Sermaye/ Gelir Oranı” ve “21. Yüzyıl’da Sermaye ve Emek Bölüşümü” başlıklı dört bölümden; “Eşitsizliklerin Yapısı” ana başlıklı üçüncü bölüm sermaye mülkiyeti ve sermaye dağılımı konusunda bilgi veren “Eşitsizlik ve Yoğunlaşma: İlk İşaretler”, Fransa ve ABD’nin karşılaştırıldığı “İki Dünya”, emek ve sermaye ile ilgili eşitsizliklerin ele alındığı “Emek Gelirlerindeki Eşitsizlik” ve “Sermaye Mülkiyetindeki Eşitsizlik”, miras yoluyla edinilen servetin incelendiği “Uzun Vadede Liyakat ve Veraset” servetin küresel bağlamda nasıl bölüşüleceğinin ele alındığı “21. Yüzyıl’da Dünyadaki Servet Eşitsizliği” altı bölümden; “21. Yüzyıl’da Sermayenin Düzenlenmesi” ana başlıklı dördüncü ve son kısım ise sosyal devletin ana hatlarının çizildiği “21. Yüzyıl’a Uygun Bir Sosyal Devlet”, gelir üzerinden alınan artan oranlı verginin gündeme getirildiği “Artan Oranlı Gelir Vergisini Yeniden Düşünmek”, sermayeden artan oranlı vergi almanın resminin betimlendiği “Sermayeden Küresel Bir Vergi Almak” ve son olarak kamu borcu meselesinin ortaya konduğu “Kamu Borçları Sorunu” dört bölümden oluşmaktadır (s. 36-37). Eserde öncelikle kavramsal çerçevenin verildiği ilk kısım kitabın anlaşılması için iyi bir hatırlatıcı ve bilgilendiricidir.

Eserde yazar, “zenginliğin paylaşılmasının uzun vadedeki evrimine dair tam olarak ne biliyoruz? Özel sermayenin birikim dinamikleri, Marx’ın 19. Yüzyıl’da inandığı gibi, sermayenin kaçınılmaz olarak bir avuç zengin ve güç sahibinin elinde yoğunlaşmasına mı yol açıyor? Yoksa büyüme, rekabet ve teknik ilerlemenin dengeleyici güçleri, 20. Yüzyıl’da Kuznets’in düşündüğü gibi, gelişmenin ileri evrelerinde eşitsizliklerin azalmasına ve ahenkli bir istikrara mı yol açıyor? Gelir ve sermaye paylaşımının 18. Yüzyıl’dan bu yana geçirdiği evrime dair ne biliyoruz ve 21. Yüzyıl için bundan hangi dersleri çıkarabiliriz?” sorularına cevap aramaktadır (s. 1).

Eserde ulaşılan başlıca iki sonuç; zenginliğin paylaşılması konusunda ekonomik determinizme itimat edilmemesi gerektiği ve zenginliğin paylaşım dinamiklerinin yakınsama veya ıraksama yönünde etki eden güçlü mekanizmaları sokmasıdır (s.22). Ayrıca eserle ilgili internet sitesi oluşturularak kullanılan yöntem, matematiksel yöntemler ve grafikler daha açıklayıcı olarak sunulmuş ve sürekli güncellenme imkânına sahip olunmuştur.

Eser de ulaşılan dikkat çekici sonuçlardan biri gerek uluslararası düzeyde

gerekse ulusal düzeyde yoksullar ile zenginler arasındaki farkın zenginlerin mülkü edilerek değil aynı teknolojik bilgi, beceri ve eğitim düzeyinin elde edilerek kapanabileceğidir. Bilgi çağı, olarak adlandırılan çağımızda bilginin üretilmesinin ve kullanılmasının önemi giderek artmaktadır. Yaşadığımız çağda sadece bilgi ve ileri teknolojiye sahip olan değil aynı zamanda bunları sürekli geliştirerek bilgi ve teknolojiyi üreten konuma gelmenin önemi büyüktür.

Çok geniş ve kapsamlı kaynaklardan oluşturulan eserde ulaşılan genel sonuç yazarın ifadesiyle “özel mülkiyete dayanan bir piyasa ekonomisinin dinamikleri –kendi haline bırakılırsa- özellikle bilgi ve becerilerin yaygınlaşmasından kaynaklanan, önemli yakınsama kuvvetlerinin yanı sıra, demokratik toplumlara ve bu toplumların temelinde yer alan sosyal adalet değerlerine karşı potansiyel bir tehdit oluşturan, güçlü ıraksama kuvvetleri de içermesi” olarak ifade edilmektedir. Ekonomi çevrelerince büyük yankı uyandıracak ve uzun tartışmalara neden olacak olan eser konuyla ilgili tarihsel bir çerçeve de sunmaktadır.

